

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/5/2017
Identifikačné číslo spisu: 3113208300
Dátum vydania rozhodnutia: 29.09.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:3113208300.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: CD Consulting s.r.o., so sídlom Politických vězňů 1272/21, Nové Město, Praha 1, Česká republika, IČO: 264 29 705, zastúpeného advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanej: M. C., bytom O.. K. XXXX/XX, R., o zaplatenie zmenkovej sumy 510,63 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 36CbZm/172/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 16CoZm/12/2015-116 z 23. februára 2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaná m á voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 16CoZm/12/2015-116 z 23. februára 2016 pripustil späťvzatie žaloby v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne, v tejto časti rozsudok Okresného súdu Trenčín (ďalej len „súd prvej inštancie“) č. k. 36CbZm/172/2013-75 z 10. októbra 2014, ktorým súd prvej inštancie žalobu svojím v poradí druhým rozsudkom zamietol, zrušil a konanie zastavil (§ 208 O. s. p.) a vo zvyšnej časti napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O. s. p.). Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie z úradnej činnosti pripojil do spisu zmluvu o úvere a všeobecné podmienky poskytnutia úveru, ktoré zaslal stranám na vyjadrenie s tým, že vykoná dôkaz ich oboznámením. Podľa ustanovenia § 100 ods. 1 O. s. p. vykonal súd prvej inštancie predbežné právne posúdenie veci. Pripojením týchto listín bez návrhu strán vykonal prvoinštančný súd skutkové zistenia, ktoré posúdil ako právne významné pre rozhodnutie o uplatnenom nároku a následne rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania podľa čl. 7 ods. 1 Nariadenia v spojení s ustanovením § 156 ods. 1 O. s. p. Žalobca mal objektívnu možnosť vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam a dôkazom, ktoré okresný súd pripojil do spisu bez návrhu strán podľa § 120 ods. 1 posledná veta O. s. p. a ktoré pri rozhodovaní posúdil ako významné pre zistenie skutkového stavu a právne posúdenie žalobcom uplatneného peňažného nároku zo zmenky. Ustanovenie čl. 7 ods. 3 Nariadenia stanovuje, že súd v prípade pasivity žalovaného len vydá rozsudok, čo neznamená, že súd

musí žalobe vyhovieť. Súdu prvej inštancie nebránilo, aby z úradnej povinnosti skúmal, či základom zmenky je spotrebiteľská zmluva a či táto zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Žalobca, ktorý sa stal majiteľom zmeniek indosamentom od obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., musel mať vedomosť, že v skutočnosti ide o zmenkových dlžníkov ako spotrebiteľov, na ktorých dopadá osobitná právna ochrana, a ktorých postavenie nie je možné nijako zhoršovať oproti postaveniu, ktoré im garantuje Občiansky zákonník. Odvolací súd zároveň uviedol, že na zmluvu o úvere sa vzťahujú ustanovenia zákona č. 258/2001 Z. z., najmä ustanovenie § 4 ods. 6, podľa ktorého mohol veriteľ prijať zmenku vystavenú dlžníkom ako spotrebiteľom, len ak išlo o zabezpečovaciu zmenku a v čase vyplnenia bola zmenková suma maximálne vo výške nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s týmto ustanovením nesmie veriteľ prijať. Uvedené platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že pôvodnému majiteľovi zmenky nevzniklo právo vyplniť zmenku pre absolútnu neplatnosť dohody o vyplňovacom práve a ani zmenku vystavenú žalovanou prijať. Žalobcovi zo zmenky nevzniklo právo na žiadne plnenie, keďže nadobudol zmenku rubopisom na škodu dlžníka. Z tohto dôvodu sa nemôže úspešne domáhať plnenia titulom zmenky prijatej a vyplnenej v rozpore s hmotným právom, pretože ide o výkon práva, ktorý nepožíva právnu ochranu.

2. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie z dôvodu, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.). Navrhoval, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Dovolateľ poukázal na stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované pod R 2/2016. Podľa dovolateľa dôvody uvedené v rozhodnutiach odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie ignorujú základné výkladové pravidlá zmenkového práva a tam, kde je nadobúdateľ zmenky chránený pred námietkami dlžníka, súd sám uplatňuje okolnosti brániace priznaniu práva zo zmenky, hoci nie sú preto splnené elementárne podmienky hmotného práva. Tým sa rozsudky stali nezrozumiteľnými a podľa žalobcu aj vyslovene účelovými.

4. Dovolateľ spochybňoval aj nesprávnosť právneho posúdenia odvolacím súdom. Podľa žalobcu nebolo v konaní preukázané, že nadobudol zmenku na škodu dlžníka. V žiadnom prípade nestačí preukázať nevedomú alebo vedomú nedbanlivosť majiteľa zmenky pri jej nadobúdaní, ale je potrebné mu preukázať aspoň nepriamy úmysel v podobe uváženia možnej škody dlžníkovi pri uplatnení zmenky a akceptovanie tejto škody pri kúpe zmenky. Súčasne odvolací súd tvrdí, že sa osoba, ktorá nadobudla zmenku rubopisom na škodu dlžníka, nemôže úspešne domáhať plnenia titulom zmenky prijatej a vyplnenej v rozpore s dobrými mravmi, pričom ale neuvádza, čo má byť v rozpore s dobrými mravmi. Podľa dovolateľa dohoda o vyplňovacom práve môže byť skúmaná aj z pohľadu neprijateľných zmluvných podmienok, avšak to nemá žiadny vplyv na platnosť zmenky. Ak aj bola zmenka vyplnená veriteľom v rozpore s dohodou o vyplňovacom práve, indosatárovi je potrebné preukázať buď zlomyseľnosť, alebo hrubú nedbanlivosť pri nadobudnutí zmenky ohľadne vedomosti o bezprávnom vyplnení zmenky. Nadobúdateľ zmenky je chránený a nemožno mu rozpor s dohodou o vyplňovacom práve namietať okrem prípadu zlomyseľnosti alebo hrubej nedbanlivosti, čo však v situácii predtlačenej sumy zmenkového úroku, podpísania zmenky dlžníkom v rozpore s dohodou o vyplňovacom práve a neznalosti všeobecných obchodných podmienok v čase nadobudnutia zmenky znamená, že nadobúdateľ zmenky nemal dôvod pátrať po dohode o vyplňovacom práve. Okolnosť, že zmenka bola vystavená pri porušení ustanovení obmedzujúcich jej vystavenie v podobe porušenia povinnosti nenechať použiť zmenky na zabezpečenie svojho kauzálneho vzťahu s dlžníkom nad určitú sumu zmenkou, vedie iba k relatívnej námietke voči veriteľovi. Túto námietku by bolo možné použiť proti indosatárovi iba v prípade, ak by dlžník preukázal vedomé konanie indosatára na škodu dlžníka.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací [podľa § 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“)] po zistení, že dovolanie podala včas sporová strana, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.) zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania skúmal najskôr, či

dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

6. Dovolanie žalobcu bolo doručené 18. apríla 2016. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok, ktorým bol zrušený zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej aj „O. s. p.“). Podľa § 470 ods. 1 C. s. p., ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Ustanovenie § 470 ods. 1 C. s. p. zakotvuje okamžitú aplikabilitu procesnoprávných noriem, ktorá znamená, že nová procesná úprava sa použije na všetky konania, a to i na konania začaté pred dňom účinnosti nového zákona. Podľa § 470 ods. 2 C. s. p. právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti Civilného sporového poriadku, zostávajú zachované. V zmysle uvedeného zákonného ustanovenia, dovolací súd posudzoval prípustnosť podaného dovolania ako aj v ňom uvedené dovolacie dôvody podľa zákona účinného v čase jeho podania (ustanovenia § 236 a nasl. O. s. p.).

7. Dovolanie možno podať iba ak to výslovne pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O. s. p.). Občiansky súdny poriadok upravuje dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý možno podať len proti právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu výslovne uvedeným v zákone [viď § 238 O. s. p. (pokiaľ ide o rozsudok) a § 239 O. s. p. (pokiaľ ide o uznesenie)], alebo len v prípade výskytu zákonom osobitne vymenovaných závažných procesných väd (viď § 237 ods. 1 O. s. p.).

8. Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. Podľa § 238 ods. 5 O. s. p. dovolanie nie je prípustné vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Ak je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky, dovolanie nie je prípustné, ak výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa prvej vety. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde. Dovolací súd konštatuje, že v predmetnej veci dovolanie žalobcu voči potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. (procesne) prípustné.

9. Zákon v ustanovení § 238 ods. 5 O. s. p. vylučuje prípustnosť dovolania proti rozsudkom odvolacieho súdu, aj keby predpoklady prípustnosti uvedené v odsekoch 1-3 boli splnené a znamená teda objektívnu neprípustnosť dovolania. Účelom tejto právnej úpravy bolo vylúčiť dovolanie ako mimoriadny prostriedok v prípadoch vecí, ktorých predmetom je peňažné plnenie neprevyšujúce určený násobok minimálnej mzdy, teda v prípadoch, kedy sa jedná o tzv. bagateľné spory.

10. Minimálna mzda ku dňu začatia konania (k 28. marcu 2013) určená Nariadením vlády č. 326/2012 Z. z. z 10. októbra 2012 predstavovala sumu 337,70 Eur, ktorej desaťnásobok (3 377 Eur) prevyšuje sumu, ktorej zaplata sa domáha žalobca v predmetnom konaní.

11. Dovolací súd konštatuje, že v posudzovanom prípade ide o bagateľnú vec, keďže nie je splnená podmienka uvedená v ustanovení § 238 ods. 5 O. s. p., v zmysle ktorej pre prípustnosť dovolania musí výška dovolateľom žiadaného peňažného plnenia prevyšovať desaťnásobok minimálnej mzdy ku dňu začatia konania.

12. Predmetné dovolanie by preto bolo prípustné len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O. s. p. Žalobca procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/, až e/ a g/ O. s. p. netvrdil a ich existenciu nezistil ani dovolací súd; nepreukázané boli tiež vady konania

namietané žalobcom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.).

13. Žalobca namietal odňatie jej možnosti pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) z dôvodu, že rozhodnutie odvolacieho súdu je neodôvodnené a nepreskúmateľné, pričom odvolací súd sa nevysporiadal so zásadnou argumentáciou žalobcu v podanom odvolaní.

14. Podľa stanoviska, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu 3. decembra 2015 a je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.

15. V zmysle citovaného stanoviska bola vada nepreskúmateľnosti rozhodnutia namiataná žalobcom považovaná za tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), ktorá však v súlade s doterajšou konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu prípustnosť dovolania nezakladala (pozri napr. sp. zn. 3MCdo/16/2008 a 6Cdo/84/2010, 5MCdo/10/2010, 3Cdo/166/2012, 4Cdo/107/2011).

16. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch mohla nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., a to napríklad, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahovalo vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie malo také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížila k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009).

17. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladala. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

18. Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

19. Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci bol dôvod pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadal so všetkými podstatnými námietkami vznesenými žalobcom v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie, ktoré sa týkali procesného postupu upraveného Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, vzájomného vzťahu medzi Nariadením a Občianskym súdnym poriadkom, vykonaním dôkazov, ktoré strany nenavrhl, ako aj skúmaním neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve, záväzok z ktorej bol zabezpečený zmenkou. Odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p. účinného v čase jeho rozhodovania a dal odpovede na všetky kľúčové otázky. Skutočnosť, že sa dovolateľ so závermi uvedenými v napadnutom rozhodnutí nestotožňuje, nezakladá odňatie možnosti konať pred súdom. Zároveň dovolací súd uvádza, že žalobca mal možnosť podstatným spôsobom

ovplyvniť obsah dovolaní napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, ako aj rozsudku súdu prvej inštancie, vyjadrením sa k výzve súdu prvej inštancie, ktorou súd oboznámil sporové strany s predbežným právnym posúdením veci ako aj k označeným dôkazom, ktoré chcel v konaní vykonať. Žalobca pritom túto možnosť za účelom ochrany svojich práv reálne nevyužil.

20. Obsah dovolacích námietok žalobcu smeroval najmä k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci odvolacím súdom. Dovolací súd uvádza, že do 30. júna 2016 prípustnosť dovolania nezakladala skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (viď R 54/2012, ale aj sp. zn. 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010). Pre úplnosť dovolací súd poukazuje aj na záver ústavného súdu, podľa ktorého „prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p.“ (viď IV. ÚS 196/2014).

21. Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O. s. p., ani z ustanovenia § 237 ods. 1 O. s. p., preto najvyšší súd jeho dovolanie podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné odmietol bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napádaného rozhodnutia odvolacieho súdu.

22. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalovanej rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.